DSM 5007- DENETİMLİ İSTATİSTİKSEL ÖĞRENME-1.ÖDEV

Buse Nur Baltacıoğlu, Eray Kaan Güngörür, Halil Durmaz, Yunus Sur. 22 12 2020

1 - Veri setini tanıtınız.

Ot çeşidine göre mera kira yapısını araştırmak için Minnesota'daki çeşitli ilçelerden aşağıdaki veriler toplandı.

https://extension.umn.edu/pasture-based-dairy/grazing-and-pasture-management-cattle

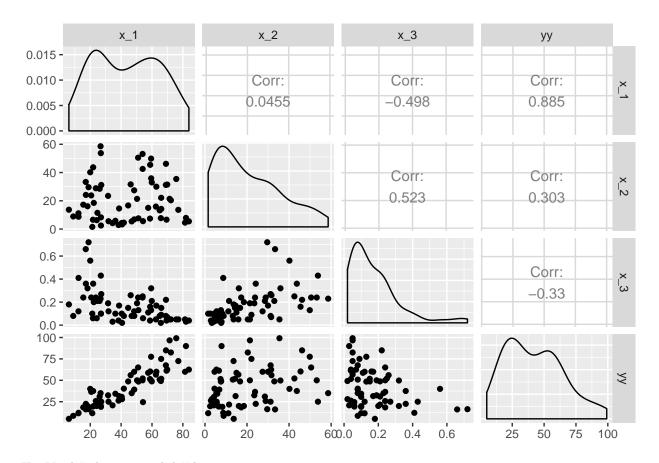
```
library(readr)
library(ggplot2)
library(dplyr)
library(broom)
library(ggpubr)
library(corrplot)
library(ISLR)
library(car)
library(olsrr)
library(lmtest)
library(GGally)
library(caret)
library(tidyverse)
library(AppliedPredictiveModeling)
library(pls)
library(elasticnet)
library(broom)
library(glmnet)
library(MASS)
library(PerformanceAnalytics)
library(funModeling)
library(Matrix)
library(forecast)
```

```
x_1: ekilebilir arazi dönümü başına kira ($) x_2: mil^2 başına süt ineği oranı x_3: otlak ve ekilebilir arazi arasındaki fark y: çim çeşiti için dönüm başına kira bedeli
```

arazi <- read_table2("https://raw.githubusercontent.com/halil-durmaz/dataset/main/arazi.txt", col_names</pre>

```
## Parsed with column specification:
## cols(
## X1 = col_double(),
## X2 = col_double(),
## X3 = col_double(),
## X4 = col_double(),
## X5 = col_double()
```

```
head(arazi)
## # A tibble: 6 x 5
## X1 X2 X3 X4 X5
## <dbl> <dbl> <dbl> <dbl> <dbl>
## 1
     1 15.5 17.2 0.24 18.4
      2 22.3 18.5 0.2
## 2
                       20
## 3
    3 12.4 11.1 0.12 11.5
## 6 6 72.2 20.4 0.05 82.5
df<-arazi[,-1]
colnames(df)<-c("x_1","x_2","x_3","yy")</pre>
head(df)
## # A tibble: 6 x 4
## x_1 x_2 x_3 yy
## <dbl> <dbl> <dbl> <dbl>
## 1 15.5 17.2 0.24 18.4
## 2 22.3 18.5 0.2 20
## 3 12.4 11.1 0.12 11.5
## 4 31.8 5.54 0.12 25
## 5 83.9 5.44 0.04 62.5
## 6 72.2 20.4 0.05 82.5
attach(df)
ggpairs(df)
```


 H_0 : Yy değişkeni normal dağılır. H_1 : Yy değişkeni normal dağılmaz.

shapiro.test(yy)

```
##
## Shapiro-Wilk normality test
##
## data: yy
## W = 0.95554, p-value = 0.01758
```

(p-value =0.01758) < 0.05 olduğu için H_0 red çim çeşiti için dönüm başına kira bedeli değişkeni normal dağılmaz. Grafikten ve normallik testiyle kontrol ettiğimiz bağımlı değikenimiz doğrusal regresyon varsayımlarından biri olan bağımlı değişkenin normal dağılması varsayımını sağlayamamaktadır. Bu sebepten bağımlı değişkenimize karekök dönüşümü yaptık.

```
y1<-sqrt(yy)
y1
## [1] 4.287190 4.472136 3.391165 5.000000 7.905694 9.082951 5.000000 5.538050
```

```
## [1] 4.287190 4.472136 3.391165 5.000000 7.905694 9.082951 5.000000 5.538050 ## [9] 3.464102 7.826238 7.745967 8.215838 5.567764 7.745967 8.514693 7.767239 ## [17] 7.053368 2.915476 6.041523 7.745967 4.031129 7.071068 3.405877 5.916080 ## [25] 8.660254 5.617829 6.964194 8.803408 4.655105 4.444097 7.483315 5.000000 ## [33] 6.324555 7.527948 7.196527 9.832090 7.129516 5.859181 6.982120 5.079370 ## [41] 4.472136 4.000000 6.976389 4.558509 5.700877 4.358899 7.176350 7.012132 ## [49] 9.219544 7.665507 4.396590 2.236068 8.062258 4.472136 7.905694 5.916080 ## [57] 9.958414 6.344289 6.258594 6.123724 5.123475 7.220803 4.743416 9.486833 ## [65] 5.291503 7.071068 4.949747
```

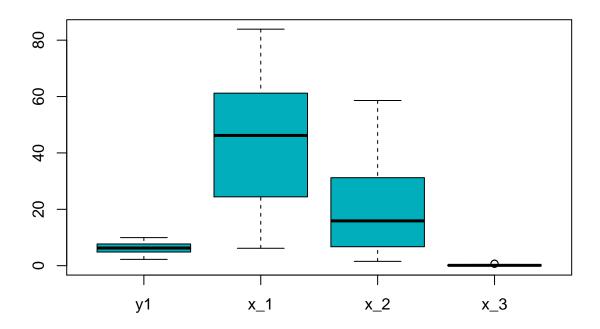
```
df1 < -data.frame(y1,x_1,x_2,x_3)
head(df1)
           y1 x_1 x_2 x_3
## 1 4.287190 15.50 17.25 0.24
## 2 4.472136 22.29 18.51 0.20
## 3 3.391165 12.36 11.13 0.12
## 4 5.000000 31.84 5.54 0.12
## 5 7.905694 83.90 5.44 0.04
## 6 9.082951 72.25 20.37 0.05
attach(df1)
## The following object is masked _by_ .GlobalEnv:
##
##
## The following objects are masked from df:
##
##
       x_1, x_2, x_3
1.1 Eğitim ve test verisi
sample <- floor(0.95 * nrow(df1))</pre>
set.seed(2468)
train_ind <- sample(nrow(df1), size = sample, replace = FALSE)</pre>
train <- df1[train_ind, ]</pre>
test <- df1[-train_ind, ]</pre>
dim(train)
## [1] 63
dim(test)
## [1] 4 4
str(test)
## 'data.frame': 4 obs. of 4 variables:
## $ y1 : num 8.66 6.32 5.7 4.36
## $ x 1: num 65.9 20 31.6 26.9
## $ x_2: num 22.1 40.18 23.47 8.28
## $ x_3: num 0.09 0.56 0.19 0.1
attach(train)
## The following object is masked _by_ .GlobalEnv:
##
##
       у1
## The following objects are masked from df1:
##
##
       x_1, x_2, x_3, y1
## The following objects are masked from df:
##
##
       x_1, x_2, x_3
```

```
y<-train$y1
x1<-train$x_1
x2<-train$x_2
x3<-train$x_3</pre>
```

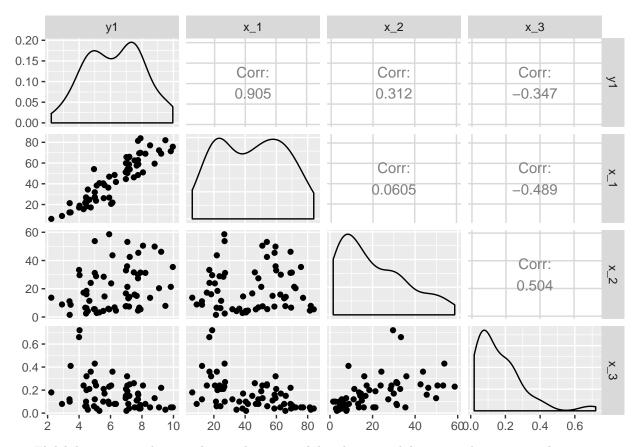
Veri setimiz 67 gözlem ve 4 değişkenden oluşmaktadır. Veri setimizi eğitim ve test verisi olarak ayırdık eğitim verisi 63-4 ve test verisi 4-4 optimal modele karar verdikten sonra test verisini tahminlemek için kullanıcaz.

2 - Tanımlayıcı istatistikleri grafiklerle destekleyerek elde ediniz ve yorumlayınız.

```
summary(train)
##
          :2.236
                         : 6.17
                                   Min. : 1.530
                                                           :0.0200
##
   Min.
                   Min.
                                                    Min.
##
   1st Qu.:4.847
                   1st Qu.:24.42
                                   1st Qu.: 6.725
                                                    1st Qu.:0.0600
  Median :6.259
                   Median :46.20
                                   Median :15.890
                                                    Median :0.1200
                          :44.28
##
   Mean
         :6.269
                   Mean
                                   Mean :20.376
                                                    Mean
                                                            :0.1656
   3rd Qu.:7.706
                   3rd Qu.:61.20
                                   3rd Qu.:31.215
                                                    3rd Qu.:0.2350
##
   Max.
          :9.958
                   Max.
                           :83.90
                                   Max.
                                           :58.600
                                                    Max.
                                                            :0.7200
apply(train, 2, sd)
##
                               x_2
          у1
                    x_1
                                          x_3
## 1.8100869 21.3893132 15.5409567 0.1398707
boxplot(train, col = "#00AFBB")
```


ggpairs(train)

 x_1 : Ekilebilir arazinin dönümü başına kira 6.17 dolar ile 83.90 dolar arasında 44.28 ortalama ve 21.39 standart sapmayla değişmektedir. İki tepeli bir dağılım olduğunu söyleyebiliriz.

 x_2 : Mil^2 başına süt ineği oranı 1.53 ile 58.60 arasında 20.38 ortalama ve 15.54 standart sapmayla değişmektedir. Bu değişkenimiz sağa çarpık bir dağılıma sahiptir.

 x_3 : Otlak ve ekilebilir arazi arasındaki fark 0.02 ile 0.72 arasında 0.17 ortalama ve 0.14 standart sapmayla değişmektedir. Bu değişkenimiz de sağa çarpık ve ağır kuyruklu olduğunu söyleyebiliriz.

y: Çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli 2.24 ile 9.96 arasında 6.27 ortalama ve 1.81 standart sapmayla değişmektedir.

 H_0 : Y değişkeni normal dağılır.

 H_1 : Y değişkeni normal dağılmaz.

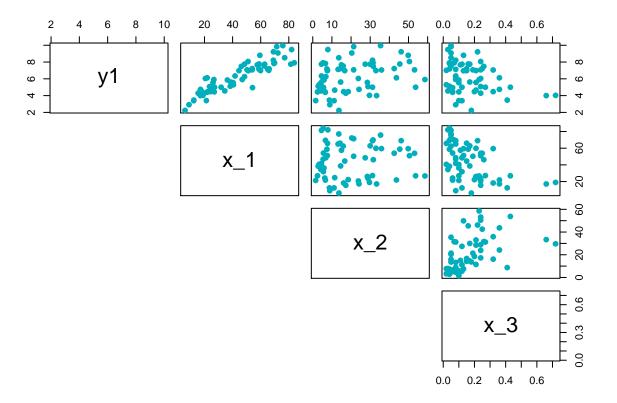
shapiro.test(y)

```
##
## Shapiro-Wilk normality test
##
## data: y
## W = 0.97919, p-value = 0.3629
```

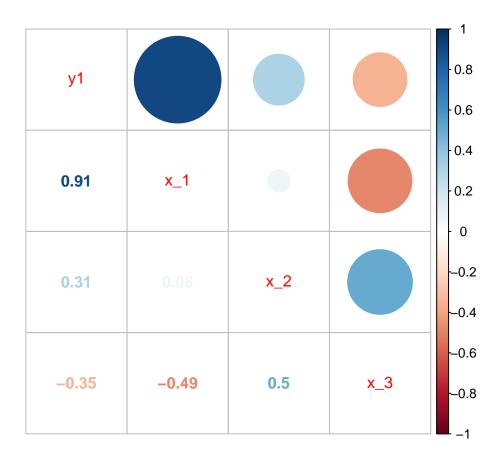
(p-value = 0.3629) > 0.05 olduğu için H_0 reddedilemez y bağımlı değişkeni normal dağılır.

3 - Korelasyon matrisini ve ilgili görselleri oluşturarak, yorumlayınız.

```
pairs(train[,1:4], pch=19, col="#00AFBB", lower.panel = NULL)
```


cor_df<-cor(train)
corrplot::corrplot.mixed(cor_df)</pre>

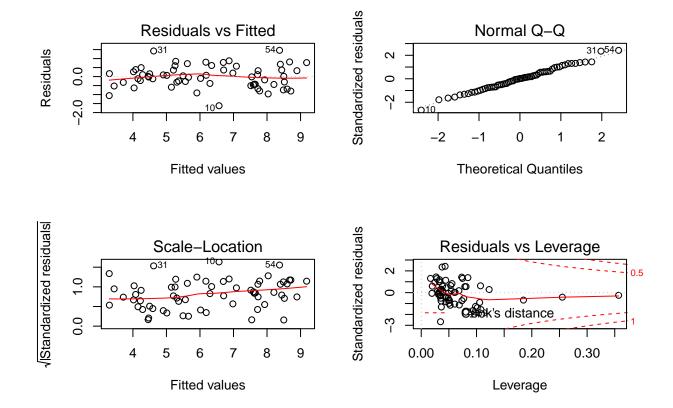

Korelasyon matrisine baktığımızda;

- -Çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli(y) ile ekilebilir arazinin dönümü başına kirası (x_1) arasında doğrusal pozitif yönlü güçlü bir ilişki bulunmaktadır.
- -Çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli(y) ile mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) arasında doğrusal pozitif yönlü zayıf bir ilişki bulunmaktadır.
- -Çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli(y) ile otlak ve ekilebilir arazi arasındaki fark (x_3) değişkeni arasında doğrusal negatif yönlü zayıf bir ilişki bulunmaktadır.
- -Ekilebilir arazinin dönümü başına kirası (x_1) ile mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) arasında doğrusal bir ilişki bulunmamaktadır.
- -Ekilebilir arazinin dönümü başına kirası (x_1) ile otlak ve ekilebilir arazi arasındaki fark (x_3) değişkeni arasında doğrusal negatif yönlü bir ilişki bulunmaktadır.
- $-Mil^2$ başına süt ineği oranı (x_2) ile otlak ve ekilebilir arazi arasındaki fark (x_3) değişkeni arasında doğrusal pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır.

4 - Çoklu doğrusal regresyon modelini elde ediniz.

```
model<-lm(y~x1+x2+x3)
par(mfrow=c(2,2))
plot(model)</pre>
```


4.a - Anlamlı katsayıları belirleyiniz.

par(mfrow=c(1,1))

Residuals:

```
H_0: \beta_j = 0
H_{1}\1: En az bir \beta_{j} farklıdır, j=1,2,3
anova(model)
## Analysis of Variance Table
##
## Response: y
##
                  Sum Sq Mean Sq F value
## x1
               1 166.478 166.478 437.4445 < 2.2e-16 ***
##
                  13.449
                           13.449
                                    35.3403 1.597e-07 ***
   xЗ
               1
                   0.756
                            0.756
                                     1.9875
                                                0.1639
##
  Residuals 59
                  22.454
                            0.381
## Signif. codes:
                    0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
summary(model)
##
## Call:
  lm(formula = y \sim x1 + x2 + x3)
##
```

```
##
                  1Q
                       Median
                                    3Q
  -1.61964 -0.42605 0.01484 0.36458
##
                                        1.45896
##
##
  Coefficients:
##
                Estimate Std. Error t value Pr(>|t|)
                                      9.556 1.37e-13 ***
                2.573482
                           0.269312
##
  (Intercept)
## x1
                0.071380
                           0.004600
                                     15.518 < 2e-16 ***
                                      5.561 6.83e-07 ***
## x2
                0.035550
                           0.006393
## x3
               -1.146124
                           0.812981
                                     -1.410
                                                0.164
##
## Signif. codes:
                   0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## Residual standard error: 0.6169 on 59 degrees of freedom
## Multiple R-squared: 0.8895, Adjusted R-squared: 0.8838
## F-statistic: 158.3 on 3 and 59 DF, p-value: < 2.2e-16
```

-F istatistiğine karşılık gelen 2.2e-16<0.05 olduğu için %95 güven düzeyinde H_0 red edilir; en az bir katsayı model için anlamlıdır.Model geçerlidir.

Bu modelde β_1 ve β_2 katsayıları %95 güvenle anlamlı çıkmıştır.

- $-\beta_0$: Bağımsız değişkenlerin değerleri 0 olduğunda çim çeşidi için dönüm başına kira bedelinin aldığı ortalama değer 2.57 dolardır.
- $-\beta_1$: Diğer değişkenler modelde ve sabitken ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) , 1 \$ arttığında çim çeşidi için dönüm başına kira bedelini ortalama 0.07 dolar artırır.
- $-\beta_2$: Diğer değişkenler modelde ve sabitken mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) , 1 birim arttığında çim çeşidi için dönüm başına kira bedelini ortalama 0.04 dolar artırır.
- $-\beta_3$: Diğer değişkenler modelde ve sabitken otlak ve ekilebilir arazi arasındaki fark (x_3) , 1 birim arttığında çim çeşidi için dönüm başına kira bedelini ortalama 1.15 dolar azaltır.

4.b - $\mathbb{R}^2$ ve adj- $\mathbb{R}^2$ katsayılarını yorumlayınız.

summary(model)

```
##
## Call:
## lm(formula = y ~ x1 + x2 + x3)
##
## Residuals:
       Min
                  10
                       Median
                                     30
                                             Max
                                        1.45896
##
   -1.61964 -0.42605
                     0.01484
                               0.36458
##
## Coefficients:
                Estimate Std. Error t value Pr(>|t|)
##
## (Intercept)
                2.573482
                           0.269312
                                       9.556 1.37e-13 ***
                           0.004600
                                     15.518 < 2e-16 ***
## x1
                0.071380
## x2
                0.035550
                           0.006393
                                       5.561 6.83e-07 ***
                           0.812981
## x3
               -1.146124
                                     -1.410
                                                0.164
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
## Residual standard error: 0.6169 on 59 degrees of freedom
## Multiple R-squared: 0.8895, Adjusted R-squared: 0.8838
## F-statistic: 158.3 on 3 and 59 DF, p-value: < 2.2e-16
```

- -Çim çeşidi için dönüm başına kira bedelindeki değişim, bağımsız değişkenler (x_1,x_2,x_3) tarafından %88.95 oranında açıklanmaktadır.
- -R-Sq (adj) değeri %88.38 olarak elde edilmiş R-Sq %88.95 değerine çok yakın olduğu yani modelde bulunan değişkenlerin model için anlamlı olduğu söylenebilir.

4.c - VIF değerlerini hesaplatarak yorumlayınız.

```
vif(model)
## x1 x2 x3
## 1.577060 1.608063 2.106548
```

- -Bağımsız değişkenler birbirinden bağımsız olmalıdır. Bu modelde vif değerleri 5'ten küçük çıkmıştır. Korelasyon matrisinde de görüldüğü gibi aralarında doğrusal bir bağlantı yoktur.
- 5 Değişken seçim yöntemlerini kullanarak (Değişken seçim yöntemleri ile ana etkenlere karar verilmektedir. Veri seti içinde karesel, kübik, vb. etkisi olduğunu düşündüğünüz ya da etkileşim etkisini katabileceğiniz şekilde modeli geliştirebilirsiniz) ve alternatif modeller için tahmin performanslarını karşılaştırarak final modelinize karar veriniz.

5.1 Değişken Seçim Yöntemleri

5.1.1 Olası En İyi Alt Küme Seçimi

```
a<-ols_step_all_possible(model)
summary(a)</pre>
```

```
##
        mindex
                                    predictors
                                                           rsquare
                                   Length:7
##
           :1.0
                          :1.000
    Min.
                  Min.
                                                        Min.
                                                               :0.0971
                  1st Qu.:1.000
                                   Class : character
##
    1st Qu.:2.5
                                                        1st Qu.:0.2795
##
    Median:4.0
                  Median :2.000
                                   Mode :character
                                                        Median: 0.8195
    Mean
           :4.0
                  Mean
                          :1.714
                                                        Mean
                                                               :0.5832
##
    3rd Qu.:5.5
                  3rd Qu.:2.000
                                                        3rd Qu.:0.8586
##
    Max.
           :7.0
                  Max.
                          :3.000
                                                               :0.8895
##
                         predrsq
         adjr
                                                                 aic
                                               ср
           :0.0823
##
                             :0.04123
                                                : 3.987
                                                                   :123.8
    Min.
                     Min.
                                         Min.
                                                            Min.
                                         1st Qu.: 18.462
##
    1st Qu.:0.2630
                      1st Qu.:0.22318
                                                            1st Qu.:136.1
##
    Median :0.8166
                      Median :0.80622
                                         Median: 37.328
                                                            Median :150.7
##
           :0.5738
                      Mean
                             :0.55033
                                                :164.903
                                                                   :181.9
##
    3rd Qu.:0.8539
                      3rd Qu.:0.84150
                                         3rd Qu.:326.570
                                                            3rd Qu.:237.3
                                                            Max.
##
    Max.
           :0.8838
                             :0.87548
                                                :422.944
                                                                   :252.1
##
         sbic
                             sbc
                                              msep
                                                                fpe
           :-54.7129
                       Min.
                               :132.5
                                         Min.
                                                : 23.99
                                                           Min.
                                                                  :0.4047
##
    1st Qu.:-43.4426
                        1st Qu.:145.7
                                         1st Qu.: 30.16
                                                           1st Qu.:0.5014
    Median :-29.7355
                        Median :157.1
                                         Median : 37.86
                                                           Median :0.6201
##
                               :189.9
##
   Mean
           : 0.4456
                        Mean
                                         Mean
                                                : 87.99
                                                           Mean
                                                                  :1.4490
                        3rd Qu.:244.8
    3rd Qu.: 53.0596
                                         3rd Qu.:152.16
                                                           3rd Qu.:2.5066
##
    Max.
           : 68.3338
                        Max.
                               :258.5
                                         Max.
                                                :189.43
                                                           Max.
                                                                  :3.1022
         apc
                           hsp
```

```
:0.006556
## Min.
           :0.1255
                     Min.
##
    1st Qu.:0.1555
                     1st Qu.:0.008114
   Median :0.1923
                     Median :0.010016
##
   Mean
           :0.4494
                     Mean
                            :0.023421
    3rd Qu.:0.7774
                     3rd Qu.:0.040516
##
   Max.
           :0.9621
                            :0.050113
                     Max.
```

1.5

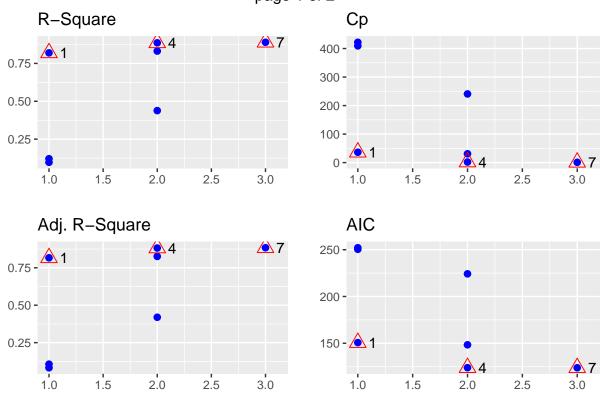
2.0

2.5

3.0

plot(a)

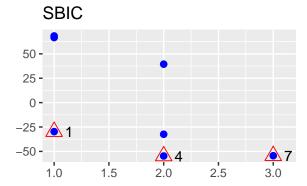
1.0

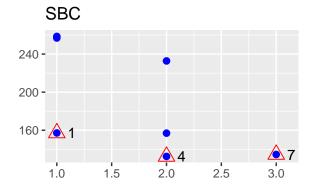
1.5

2.0

2.5

page 2 of 2

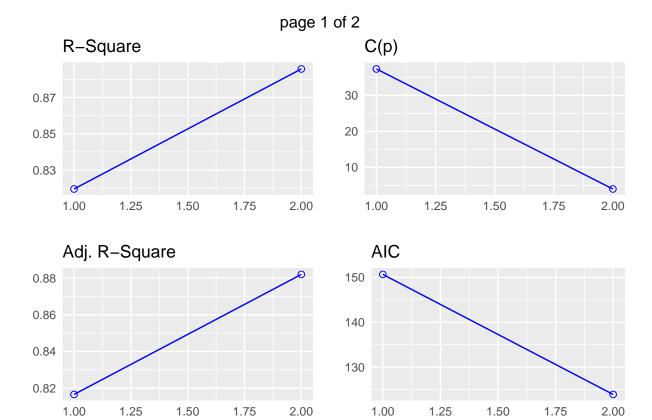

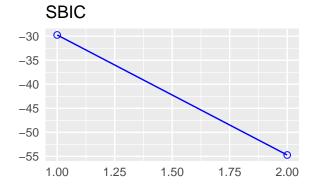
- -ilk elemeyi Cp üzerinden yapılırsa modeldeki yanlılığı ortadan kaldırabiliriz. Modeldeki parametre sayısına eşit çıkması istenir. Bu modelde $4.(x_1+x_2)$ biraz yanlı ama göze alınabilecek bir yanlılık ve $7.(x_1+x_2+x_3)$ modelde ise yanlılık bulunmamaktadır.
- -Düzeltilmiş R^2 üzerinden karşılaştırma yapmak daha uygun ve ikisininde büyük ve yakın çıkması(modele alınan değişkenlerin anlamlı olduğu anlamına gelir) bu sebepten 4. ve 7. model en yüksek açıklamaya sahiptir.
- -Akaike Bilgi Kriteri (AIC) ve Bayesian Bilgi Kriteri (BIC, SBIC) kriterleri için de değerlerin küçük çıkması istenir. Bu kriterler 4. ve 7. modelleri önerir.
- -Bunlarla birlikte ne kadar az değişken o kadar iyi olduğu için $\mathbb{R}^2$ 'ler ve Cp açısındanda 4. model alternatif bir modeldir.

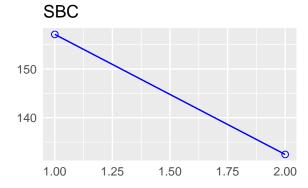
5.1.2 Adımsal Regresyon

```
s<-ols_step_both_p(model)
plot(s)</pre>
```


page 2 of 2

s\$model

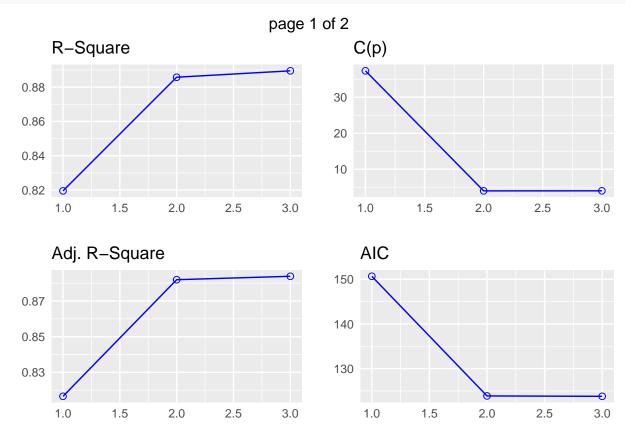
```
##
## Call:
## lm(formula = paste(response, "~", paste(preds, collapse = " + ")),
       data = 1)
##
##
## Coefficients:
##
   (Intercept)
                         x1
                                       x2
       2.32319
##
                    0.07529
                                  0.03002
s
```

## ## ##	Stepwise Selection Summary										
##	Step	Variable	Added/ Removed	R-Square	Adj. R-Square	C(p)	AIC	RMSE			
## ## ##	1 2	x1 x2	addition addition	0.820 0.886	0.817 0.882	37.3280 3.9870	150.6741 123.8775	0.7752 0.6220			

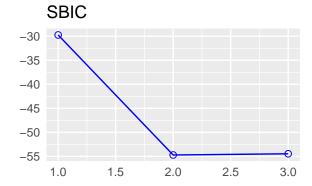
⁻Adımsal regresyon modeline göre 4. model seçilmiştir. x_1 ve x_2 nin olduğu model

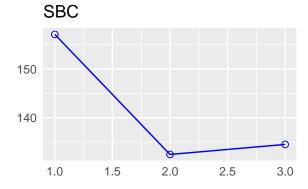
5.1.3 İleriye Doğru Seçim

```
f=ols_step_forward_p(model)
f$model
##
## Call:
## lm(formula = paste(response, "~", paste(preds, collapse = " + ")),
       data = 1)
##
##
## Coefficients:
## (Intercept)
                         x1
                                       x2
                                                    xЗ
##
       2.57348
                    0.07138
                                 0.03555
                                              -1.14612
plot(f)
```


page 2 of 2

f											
## ## ##	Selection Summary										
##	Step	Variable Entered	R-Square	Adj. R-Square	C(p)	AIC	RMSE				
##	1	x1	0.8195	0.8166	37.3278	150.6741	0.7752				
##	2	x2	0.8857	0.8819	3.9875	123.8775	0.6220				
## ##	3	x3 	0.8895	0.8838	4.0000	123.7903	0.6169				

-İleriye doğru seçim 7. modeli yani full modeli seçmiştir.

5.1.4 Geriye Doğru Eleme

```
b=ols_step_backward_p(model)
b$model

##

## Call:

## lm(formula = paste(response, "~", paste(preds, collapse = " + ")),

## data = 1)

##

## Coefficients:

## (Intercept) x1 x2 x3
```

```
## 2.57348 0.07138 0.03555 -1.14612
```

-Geriye doğru eleme yöntemi 7. modeli seçmiştir.

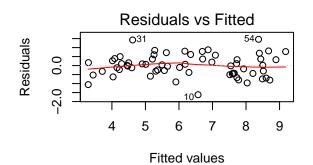
Tüm değişken seçim yöntemleri x_1+x_2 modeli ile full modeli önermiştir.

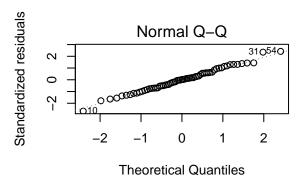
5.1.5 Full Model $(x_1+x_2+x_3)$

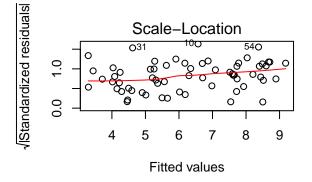
par(mfrow=c(2,2))

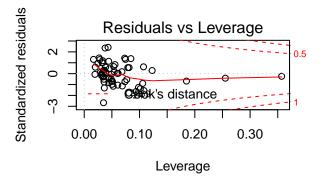
plot(model)

```
summary(model)
##
## Call:
## lm(formula = y ~ x1 + x2 + x3)
## Residuals:
       Min
                 1Q
                     Median
                                   3Q
## -1.61964 -0.42605 0.01484 0.36458 1.45896
##
## Coefficients:
                Estimate Std. Error t value Pr(>|t|)
##
                                    9.556 1.37e-13 ***
## (Intercept) 2.573482
                          0.269312
## x1
                          0.004600 15.518 < 2e-16 ***
                0.071380
## x2
                0.035550
                           0.006393
                                    5.561 6.83e-07 ***
## x3
              -1.146124
                          0.812981 -1.410
                                              0.164
## ---
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
## Residual standard error: 0.6169 on 59 degrees of freedom
## Multiple R-squared: 0.8895, Adjusted R-squared: 0.8838
## F-statistic: 158.3 on 3 and 59 DF, p-value: < 2.2e-16
```


par(mfrow=c(1,1))

 H_0 : Artıkların varyansı homojendir.

 H_1 : Artıkların varyansı heterojendir.

bptest(model)

```
## ## studentized Breusch-Pagan test ## ## data: model ## BP = 1.5677, df = 3, p-value = 0.6667 0.6667 > 0.05 \rightarrow H_0 reddedilemez artıklar sabitdir.
```

 H_0 : Artıklar normal dağılır.

 H_1 : Artıklar normal dağılmaz.

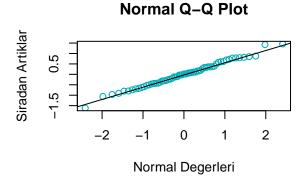
shapiro.test(model\$residuals)

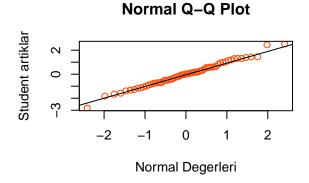
```
##
## Shapiro-Wilk normality test
##
## data: model$residuals
## W = 0.99141, p-value = 0.9408
```

 $0.9408{>}0.05 \rightarrow H_0$ reddedilemez artıklar normal dağılır.

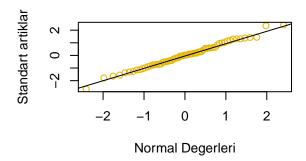
Artıkların otokorelasyon kontrolü

```
dwtest(model)
##
## Durbin-Watson test
##
## data: model
## DW = 1.8487, p-value = 0.2683
\#\# alternative hypothesis: true autocorrelation is greater than 0
(DW = 1.8487) < 2 olduğu için zayıf pozitif yönlü otokorelasyon bulunmaktadır.
vif(model)
##
         x1
                  x2
                            xЗ
## 1.577060 1.608063 2.106548
layout(matrix(c(1,2,3,4),2,2))
e<-resid(model)
qqnorm(e, ylab = "Sıradan Artıklar", xlab = "Normal Değerleri", col="#00AFBB")
qqline(e)
d<-rstandard(model)</pre>
qqnorm(d, ylab = "Standart artıklar", xlab = "Normal Değerleri", col="#E7B800")
qqline(d)
r<-rstudent(model)
qqnorm(r, ylab = "Student artiklar", xlab = "Normal Değerleri", col="#FC4E07")
qqline(r)
```


Normal Q-Q Plot

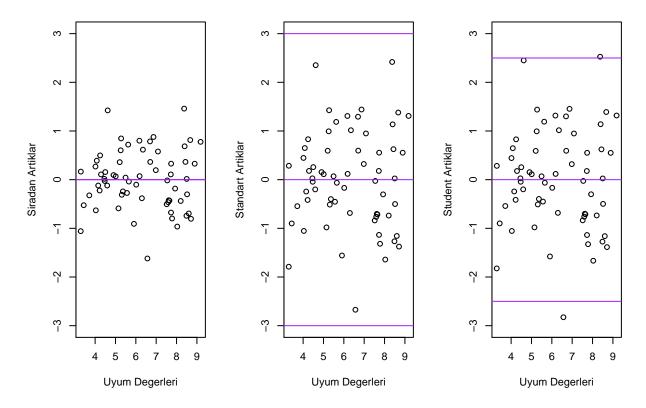
```
uyum.değerleri<-model$fitted.values

layout(matrix(c(1,2,3),1,3))

plot(uyum.değerleri, e, ylab = "Sıradan Artıklar", xlab = "Uyum Değerleri", ylim = c(-3,3))
abline(h=c(0,0), col="purple")

plot(uyum.değerleri,d, ylab = "Standart Artıklar", xlab = "Uyum Değerleri", ylim = c(-3,3))
abline(h=c(-3,0,3),col="purple")

plot(uyum.değerleri,r, ylab = "Student Artıklar", xlab = "Uyum Değerleri", ylim = c(-3,3))
abline(h=c(-2.5,0,2.5),col="purple")</pre>
```


which.min(r)

10 ## 10

which.max(r)

54

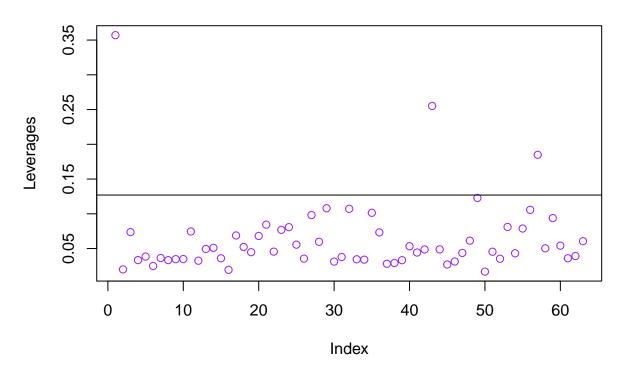
54

student artıklara göre 10. ve 54. gözlem uç değer çıkmıştır.

Şapka Matrisindeki Köşegen Değerleri

```
h_v<-hatvalues(model)
plot(h_v,ylab="Leverages",main="Index plot of Leverages", col="purple")
abline(h=2*mean(h_v))</pre>
```

Index plot of Leverages

hat değerlerine baktığımızda 1., 43., ve 57., gözlemler etkin gözlemlerdir ve incelenmelidir.

Cook Uzaklığı, verilerden belirli bir gözlem atıldığında $\hat{\beta}$ vektöründeki değişimi ölçmek için tasarlanmıştır.

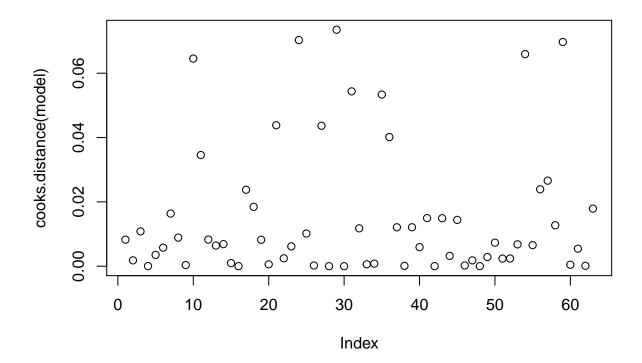
```
c<-cooks.distance(model)
cooks.distance(model)>(4/model$df.residual)
```

```
2
                                          7
##
                   3
                               5
                                     6
                                                 8
                                                            10
                                                                  11
                                                                        12
                                                                              13
  FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE
                                                                          FALSE
##
      14
            15
                  16
                        17
                             18
                                    19
                                          20
                                                21
                                                      22
                                                            23
                                                                  24
                                                                        25
                                                                              26
##
  FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE
                                                        FALSE
                                                                TRUE FALSE
                                                                          FALSE
##
      27
            28
                 29
                        30
                             31
                                    32
                                          33
                                                34
                                                      35
                                                            36
                                                                  37
                                                                        38
                TRUE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE
## FALSE FALSE
##
      40
            41
                  42
                        43
                             44
                                    45
                                          46
                                                47
                                                      48
                                                            49
                                                                  50
                                                                        51
                                                                              52
## FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE
                                                                  63
            54
                 55
                        56
                             57
                                    58
                                          59
                                                60
                                                      61
                                                            62
## FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE
                                       TRUE FALSE FALSE FALSE
which(cooks.distance(model)>4/model$df.residual)
```

24 29 59

```
## 24 29 59
```

```
plot(cooks.distance(model))
ci<-4/model$df.residual
identify(c, pch = 1, frame = FALSE)</pre>
```


integer(0)

which(c>ci)

24 29 59

24 29 59

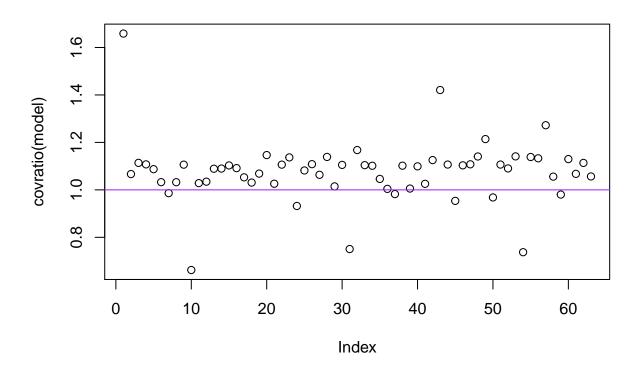
24., 29. ve 59. gözlemler B(şapka) üzerinde yüksek etkili bir gözlemdir.

Covratio istatistiği bir gözlemin silinmesi durumunda genel varyansın nasıl etkilendiğini gösterir.

covratio(model)

```
##
                      2
                                 3
                                                      5
                                                                 6
                                                                           7
                                                                                      8
## 1.6586381 1.0665399 1.1137845 1.1073856 1.0871812 1.0325297 0.9861052 1.0322503
##
                     10
                               11
                                          12
                                                     13
                                                                14
                                                                          15
##
   1.1062576 0.6621729 1.0283493 1.0345557 1.0891085 1.0898109 1.1029365 1.0916269
          17
                     18
                               19
                                          20
                                                     21
                                                                22
                                                                          23
##
  1.0528387
             1.0307699 1.0685533 1.1465628 1.0258064
                                                        1.1062840 1.1368027 0.9320727
          25
                     26
                               27
                                          28
                                                     29
                                                                30
                                                                          31
## 1.0816900 1.1083370 1.0634080 1.1387790 1.0146211 1.1052308 0.7505416 1.1677789
##
                               35
                                          36
                                                     37
                                                                38
## 1.1040982 1.1015886 1.0460730 1.0041369 0.9822219 1.1019354 1.0055356 1.0990813
##
          41
                     42
                               43
                                          44
                                                     45
                                                                46
                                                                          47
                                                                                     48
```

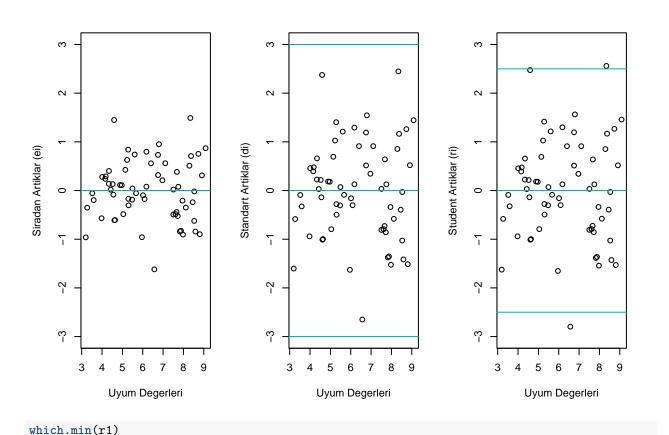
```
## 1.0254287 1.1254580 1.4207316 1.1066652 0.9535432 1.1033056 1.1076143 1.1406788
##
          49
                    50
                              51
                                        52
                                                   53
                                                             54
                                                                        55
                                                                                  56
## 1.2139684 0.9680386 1.1066412 1.0903031 1.1411001 0.7372503 1.1384312 1.1330046
                    58
                              59
                                        60
                                                   61
                                                             62
## 1.2723961 1.0557132 0.9801518 1.1296160 1.0674842 1.1135646 1.0565038
plot(covratio(model))
abline(h=c(1),col="purple")
```


1,10,31,43,49,54,57. gözlemler parametre tahminlerinin var-cov matrisleri üzerinde etkili gözlemler olarak dikkate alınır.

```
## Residuals:
##
        Min
                       Median
                   1Q
                                      3Q
                                               Max
                                          1.49080
## -1.61915 -0.46330 0.01813 0.39256
##
## Coefficients:
##
                Estimate Std. Error t value Pr(>|t|)
## (Intercept) 2.323189
                           0.204164 11.379 < 2e-16 ***
                                      20.350 < 2e-16 ***
## x1
                0.075290
                            0.003700
## x2
                0.030024
                           0.005092
                                       5.896 1.83e-07 ***
## ---
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
## Residual standard error: 0.622 on 60 degrees of freedom
## Multiple R-squared: 0.8857, Adjusted R-squared: 0.8819
## F-statistic: 232.6 on 2 and 60 DF, p-value: < 2.2e-16
H_0: Artıkların varyansı homojendir.
H_1: Artıkların varyansı heterojendir.
bptest(model_a)
##
##
    studentized Breusch-Pagan test
##
## data: model_a
## BP = 2.0579, df = 2, p-value = 0.3574
0.3574>0.05 \rightarrow H_0 reddedilemez artıkların varyansı sabitdir.
H_0: Artıklar normal dağılır.
H_1: Artıklar normal dağılmaz.
shapiro.test(model_a$residuals)
##
##
    Shapiro-Wilk normality test
## data: model_a$residuals
## W = 0.99034, p-value = 0.9045
0.9045 > 0.05 \rightarrow H_0 reddedilemez artıklar normal dağılır.
Artıkların otokorelasyon kontrolü
dwtest(model_a)
    Durbin-Watson test
##
##
## data: model_a
## DW = 1.8766, p-value = 0.3154
## alternative hypothesis: true autocorrelation is greater than 0
(DW = 1.8766)<2 olduğu için zayıf pozitif yönlü otokorelasyon bulunmaktadır.
vif(model_a)
##
         x1
                   x2
## 1.003673 1.003673
```

```
outlierTest(model_a)
## No Studentized residuals with Bonferroni p < 0.05
## Largest |rstudent|:
       rstudent unadjusted p-value Bonferroni p
## 10 -2.796521
                         0.0069627
                                         0.43865
e1<-resid(model_a)
d1<-rstandard(model_a)</pre>
r1<-rstudent(model_a)
uyum.değerleri_a<-model_a\fitted.values
layout(matrix(c(1,2,3),1,3))
plot(uyum.değerleri_a, e1, ylab = "Sıradan Artıklar (ei)", xlab = "Uyum Değerleri", ylim = c(-3,3))
abline(h=c(0,0), col="#00AFBB")
plot(uyum.değerleri_a,d1, ylab = "Standart Artıklar (di)", xlab = "Uyum Değerleri", ylim = c(-3,3))
abline(h=c(-3,0,3), col="#00AFBB")
plot(uyum.değerleri_a,r1, ylab = "Student Artıklar (ri)", xlab = "Uyum Değerleri", ylim = c(-3,3))
abline(h=c(-2.5,0,2.5), col="#00AFBB")
```


10

10

```
which.max(r1)
```

54 ## 54

|di|>3 kriteri ile standart artıklara baktığımızda 3 tane potansiyel uç değer vardır ve |ri|>2.5 kriterimize baktığımızda 2 tanede ki bunlar 10. ve 54. gözlemler uç değer çıkmıştır.

5.a - Hataların normal dağıldığı varsayımını grafikle ve uygun istatistiksel test ile kontrol ediniz.

```
layout(matrix(c(1,2,3,4),2,2))

qqnorm(e1, ylab = "Sıradan Artıklar", xlab = "Normal Değerleri", col="#00AFBB")
qqline(e1)

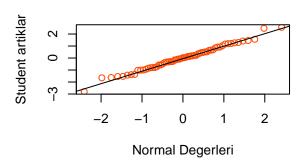
qqnorm(d1, ylab = "Standart artıklar", xlab = "Normal Değerleri", col="#E7B800")
qqline(d1)

qqnorm(r1, ylab = "Student artıklar", xlab = "Normal Değerleri", col="#FC4E07")
qqline(r1)
```

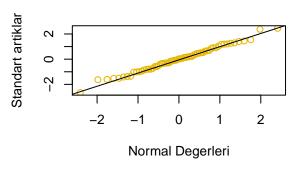
Normal Q-Q Plot

Si. dan Artiklar -2 -1 0 1 2 Normal Degerleri

Normal Q-Q Plot

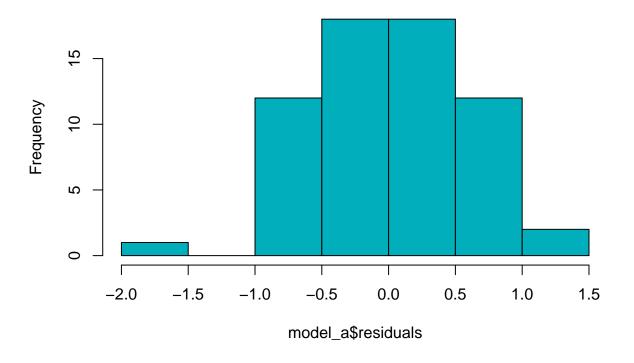

Normal Q-Q Plot


```
hist(model_a$residuals, col = "#00AFBB")
```

Histogram of model_a\$residuals

 H_0 : Artıklar normal dağılır.

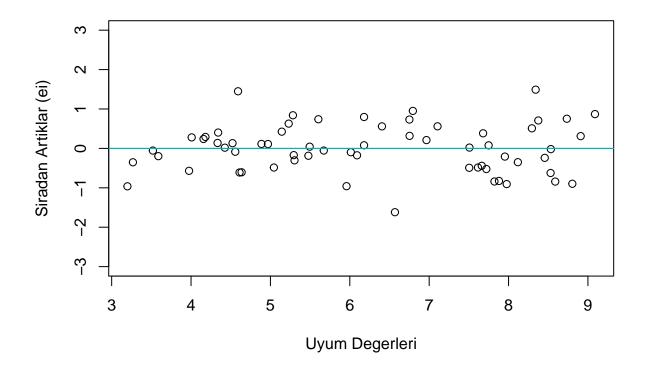
 H_1 : Artıklar normal dağılmaz.

shapiro.test(model_a\$residuals)

```
## ## Shapiro-Wilk normality test ## ## data: model_a$residuals ## W = 0.99034, p-value = 0.9045 0.9045 > 0.05 \rightarrow H_0 reddedilemez artıklar normal dağılır.
```

$5.\mathrm{b}$ - Hataların sabit varyanslı olup olmadığını grafikle ve uygun istatistiksel test ile kontrol ediniz.

```
plot(uyum.değerleri_a, model_a$residuals, ylab = "Sıradan Artıklar (ei)", xlab = "Uyum Değerleri",
     ylim = c(-3,3))
abline(h=c(0,0), col="#00AFBB")
```


 H_0 : Artıkların varyansı homojendir.

 H_1 : Artıkların varyansı heterojendir.

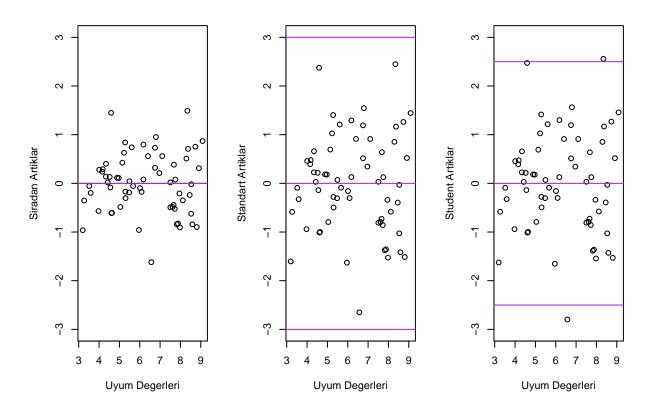
bptest(model_a)

```
## ## studentized Breusch-Pagan test ## ## data: model_a ## BP = 2.0579, df = 2, p-value = 0.3574 0.3574 > 0.05 \rightarrow H_0 reddedilemez artıkların varyansı sabittir.
```

$5.\mathrm{c}$ - Uç değer ve etkin gözlem olup olmadığını grafiklerle ve ilgili değerlerle belirleyiniz.

```
uyum.değerleri1<-model_a$fitted.values
layout(matrix(c(1,2,3),1,3))
plot(uyum.değerleri1, e1, ylab = "Sıradan Artıklar", xlab = "Uyum Değerleri", ylim = c(-3,3))
abline(h=c(0,0), col="purple")
plot(uyum.değerleri1,d1, ylab = "Standart Artıklar", xlab = "Uyum Değerleri", ylim = c(-3,3))
abline(h=c(-3,0,3),col="purple")</pre>
```

```
plot(uyum.değerleri1,r1, ylab = "Student Artıklar", xlab = "Uyum Değerleri", ylim = c(-3,3))
abline(h=c(-2.5,0,2.5),col="purple")
```


which.min(r1)

10 ## 10

which.max(r1)

54

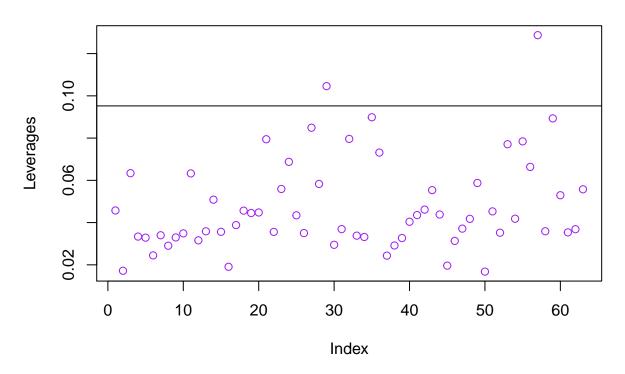
54

|di|>3 kriteri ile standart artıklara baktığımızda 3 tane potansiyel uç değer vardır ve |ri|>2.5 kriterimize baktığımızda 2 tanede ki bunlar 10. ve 54. gözlemler uç değer çıkmıştır.

Leverage noktaları Hat matrisinin köşegen elemanlarıdır.
hii>2p/n olması durumunda bu gözlem etkili bir noktadır.

```
h<-hatvalues(model_a)
plot(h,ylab="Leverages",main="Index plot of Leverages", col="purple")
abline(h=2*mean(h))</pre>
```

Index plot of Leverages


```
sum(h)
```

[1] 3

h[h > 2*mean(h)]

29 57 ## 0.1045941 0.1287216

29. ve 57. gözlemler etkin gözlemlerdir ve incelenmelidir.

Cook uzaklığı, verilerden belirli bir gözlem atıldığında B(şapka) vektöründeki değişimi ölçmek için tasarlanmıştır. Di>1 veya Di>4/(n-p) ise, i. gözlemin B(şapka) üzerinde yüksek etkili bir gözlemdir.

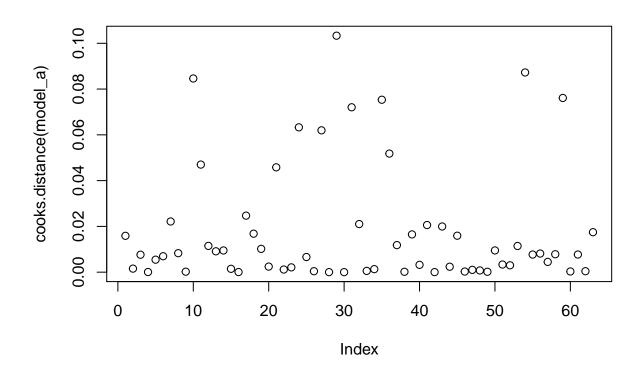
```
ca<-cooks.distance(model_a)
cooks.distance(model_a)>(4/model$df.residual)
```

```
##
             2
                   3
                         4
                               5
                                     6
                                           7
                                                 8
                                                       9
                                                            10
                                                                         12
                                                                               13
       1
                                                                  11
  FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE
                                                          TRUE FALSE FALSE FALSE
##
            15
                  16
                        17
                              18
                                    19
                                          20
                                                21
                                                      22
                                                            23
                                                                   24
                                                                         25
                                                                               26
##
      14
##
  FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE
                                                         FALSE FALSE FALSE
                                                                           FALSE
##
      27
            28
                  29
                        30
                              31
                                    32
                                          33
                                                34
                                                      35
                                                            36
                                                                   37
                                                                         38
                                                                               39
## FALSE FALSE
                TRUE FALSE
                            TRUE FALSE FALSE FALSE
                                                    TRUE FALSE FALSE FALSE
##
      40
            41
                  42
                        43
                              44
                                    45
                                          46
                                                47
                                                      48
                                                            49
                                                                  50
                                                                         51
                                                                               52
## FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE FALSE
                  55
##
      53
            54
                        56
                              57
                                    58
                                          59
                                                60
                                                      61
                                                            62
                                                                  63
## FALSE
          TRUE FALSE FALSE FALSE
                                        TRUE FALSE FALSE FALSE
```

which(cooks.distance(model_a)>4/model\$df.residual)

```
## 10 29 31 35 54 59
## 10 29 31 35 54 59

plot(cooks.distance(model_a))
cai<-4/model_a$df.residual
identify(ca, pch = 1, frame = FALSE)</pre>
```



```
## integer(0)
which(ca>cai)
## 10 29 31 35 54 59
```

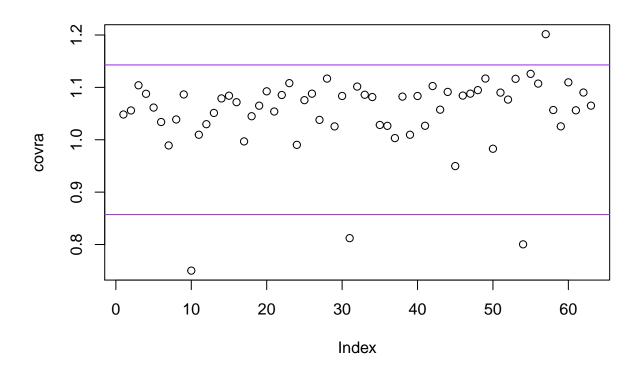
10 29 31 35 54 59

10,29,31,35,54,59. gözlemler Di>4/(n-p) bu kriter için B(şapka) üzerinde yüksek etkili bir gözlemdir.

Di>1 kriteri ile inclenirse B(şapka) üzerinde yüksek etkili bir gözlem bulunmamıştır diyebiliriz.

COVRATİOi istatistiği bir gözlemin silinmesi durumunda genel varyansın nasıl etkilendiğini gösterir.

```
covra<-covratio(model_a)
plot(covra)
cl<-(1-3*(mean(h)))
cu<-(1+3*(mean(h)))
abline(h=c(cl,cu),col="purple")
identify(covra, pch = 1, frame = FALSE)</pre>
```



```
## integer(0)
which(covra<cl)
## 10 31 54
## 10 31 54
which(covra>cu)
## 57
```

57 ## 57

10,31,54,57 bu gözlemler parametre tahminlerinin var-cov matrisleri üzerinde etkili gözlemler olarak dikkate alınır.

5.d - VIF değerlerine bakarak yorumlayınız.

```
vif(model_a)
## x1 x2
## 1.003673 1.003673
```

-Bu modelde vif değerleri 5'ten küçük çıkmıştır. Aralarında çoklu doğrusal bir bağlantı yoktur.

5.e - Final modelin katsayılarını yorumlayınız.

```
model_a<-lm(y~x1+x2)
summary(model_a)</pre>
```

```
##
## Call:
  lm(formula = y \sim x1 + x2)
##
##
  Residuals:
##
       Min
                                     3Q
                  1Q
                       Median
                                             Max
   -1.61915 -0.46330 0.01813 0.39256
##
##
## Coefficients:
##
               Estimate Std. Error t value Pr(>|t|)
   (Intercept) 2.323189
                          0.204164
                                     11.379
                                            < 2e-16 ***
               0.075290
                          0.003700
                                     20.350 < 2e-16 ***
##
##
  x2
               0.030024
                          0.005092
                                      5.896 1.83e-07 ***
## ---
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## Residual standard error: 0.622 on 60 degrees of freedom
## Multiple R-squared: 0.8857, Adjusted R-squared: 0.8819
## F-statistic: 232.6 on 2 and 60 DF, p-value: < 2.2e-16
H_0: \beta_j = 0
```

 H_1 : En az bir β_j farklıdır, j=1,2

-F istatistiğine karşılık gelen 2.2e-16<0.05 olduğu için %95 güven düzeyinde H_0 red edilir; en az bir katsayı model için anlamlıdır.Model geçerlidir.

Bu modelde tüm katsayılar %95 güvenle anlamlı çıkmıştır.

- $-\beta_0$: ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) ve mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) 0 olduğunda çim çeşidi için dönüm başına kira bedelinin aldığı ortalama değer 2.32 dolar olacaktır.
- $-\beta_1$: mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) modelde ve sabitken ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) , 1 \$ arttığında çim çeşidi için dönüm başına kira bedelini ortalama 0.075 dolar artırır.
- $-\beta_2$: ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) değişkeni modelde ve sabitken mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) , 1 birim arttığında çim çeşidi için dönüm başına kira bedelini ortalama 0.03 dolar artırır.

5.f - Katsayıların %95'lik güven aralıklarını elde ederek yorumlayınız.

- $-\beta_0$: ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) ve mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) 0 olduğunda %95 güvenle çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli 1.915 dolar ile 2.732 dolar arasındadır.
- $-\beta_1$: mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) modelde ve sabitken, ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) 1 \$ arttığında %95 güvenle çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli 0.068 dolar ile 0.083 dolar arasındadır.
- $-\beta_2$: ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) modelde ve sabitken, mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) 1 birim arttiğında %95 güvenle çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli 0.02 dolar ile 0.04 dolar arasındadır.

5.g - Yeni bir gözlem değeri için %95'lik güven aralığı ve kestirim aralığını bularak yorumlayınız.

```
## y1 x_1 x_2 x_3
## 25 8.660254 65.94 22.10 0.09
## 33 6.324555 20.00 40.18 0.56
## 45 5.700877 31.55 23.47 0.19
## 46 4.358899 26.94 8.28 0.10

new <- data.frame(x1 = test$x_1, x2= test$x_2)
predict(model_a, newdata = new)

## 1 2 3 4
## 7.951374 5.035377 5.403272 4.600113</pre>
```

- -ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) 65.94 dolar ve mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) 22.10 değerlerini aldığında çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli ortalama 7.95 dolardır.
- -ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) 20 dolar ve mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) 40.18 değerlerini aldığında çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli ortalama 5.04 dolardır.
- -ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) 31.55 dolar ve mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) 23.47 değerlerini aldığında çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli ortalama 5.4 dolardır.
- -ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) 26.94 dolar ve mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) 8.28 değerlerini aldığında çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli ortalama 4.6 dolardır.
- x_1 ve x_2 için y'nin dağılımının ortalamasının güven aralığı

```
predictnewconf=predict(model_a,new,interval="confidence")
cbind(new,predictnewconf, test$y1)
```

```
## x1 x2 fit lwr upr test$y1
## 1 65.94 22.10 7.951374 7.727236 8.175511 8.660254
## 2 20.00 40.18 5.035377 4.716133 5.354622 6.324555
## 3 31.55 23.47 5.403272 5.216749 5.589796 5.700877
## 4 26.94 8.28 4.600113 4.367097 4.833129 4.358899
```

- -ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) 65.94 dolar ve mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) 22.10 iken %95 güvenle çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli ortalama 7.73 dolar ile 8.18 dolar arasında değişir.
- -ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) 20 dolar ve mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) 40.18 iken %95 güvenle çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli ortalama 4.7 dolar ile 5.35 dolar arasında değişir.
- -ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) 31.55 dolar ve mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) 23.47 iken %95 güvenle çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli ortalama 5.22 dolar ile 5.59 dolar arasında değişir.
- -ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) 26.94 dolar ve mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) 8.28 iken %95 güvenle çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli ortalama 4.37 dolar ile 4.83 dolar arasında değişir.
- x_1 ve x_2 için y'a ait kestirim aralığı

```
predictnewpred<-predict(model_a,new,interval="prediction")
cbind(new,predictnewpred, test$y1)</pre>
```

```
## x1 x2 fit lwr upr test$y1
## 1 65.94 22.10 7.951374 6.687241 9.215507 8.660254
## 2 20.00 40.18 5.035377 3.750966 6.319788 6.324555
## 3 31.55 23.47 5.403272 4.145264 6.661281 5.700877
```

```
## 4 26.94 8.28 4.600113 3.334375 5.865850 4.358899
```

- -ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) 65.94 dolar ve mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) 22.10 iken %95 güvenle çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli ortalama 6.69 dolar ile 9.22 dolar arasında değişir.
- -ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) 20 dolar ve mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) 40.18 iken %95 güvenle çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli ortalama 3.75 dolar ile 6.32 dolar arasında değişir.
- -ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) 31.55 dolar ve mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) 23.47 iken %95 güvenle çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli ortalama 4.15 dolar ile 6.66 dolar arasında değişir.
- -ekilebilir arazi dönümü başına kira (x_1) 26.94 dolar ve mil^2 başına süt ineği oranı (x_2) 8.28 iken %95 güvenle çim çeşidi için dönüm başına kira bedeli ortalama 3.33 dolar ile 5.87 dolar arasında değişir.

```
predictions_a<-predict(model_a,test)</pre>
RMSE<-RMSE(predictions_a, test$y1)
RMSE
## [1] 2.198093
MAE<-MAE(predictions_a, test$y1)
## [1] 1.775054
cbind(RMSE, MAE)
##
            RMSE
                       MAE
## [1,] 2.198093 1.775054
accuracy(model_a)
##
                           ME
                                    RMSE
                                              MAE
                                                         MPE
                                                                  MAPE
                                                                            MASE
## Training set 1.410151e-17 0.6069701 0.481981 -1.239469 8.178677 0.3139003
```

6 - Modeli geliştirmek üzere görüş ve önerileriniz varsa belirtiniz.

 $\rightarrow$ Bu veri seti için etkileşim etkisi, karesel ve kübik formlar denenmiş fakat anlamsız çıkmıştır. → Seçilen modeldeki uç değerler ve kötü kaldıraç noktalarını (4 gözlem) çıkartarak elde ettiğimiz modelin düzeltilmiş R^2 si 0.9042 olarak elde edilmiştir. Düzeltilmiş R^2 'leri kıyasladığımızda aralarında 0.0223 fark vardır uç değerlerin çıkarıldığı model daha fazla açıklama oranına sahiptir. Fakat 4 gözlemin bilgisi ve yeni oluşan uç değerleri göz önüne aldığımızda bu modeli tercih etmedik zaten biz bu modeli deneme amaçlı kurmuştuk çünkü cook uzaklığı ve covratio değerlerinide göz önüne aldığımızda aslında uç değerler ve kaldıraç değerlerini bu gözlemleri kapsamaktadır.